

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' שנג

ערב ש"ק פ' בהר-בחוקותי, כ"א אייר
ה'תש"פ

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ח שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכיו"ר

לעילוי נשמת

אי"א ור"ח

הרב התמים אהרן יעקב

בן הרב התמים מרדכי אליהו ע"ה
שוויי

זכה להיות מלמד ומגיד שיעור
בישיבת תורת ליובאוויטש במאנטרעאל וניו יארק

עפ"י הוראת כ"ק אדמו"ר מה"מ
במשך יותר ממ"ג שנה

ואח"כ נבחר להיות מו"צ

וחבר בבד"צ של ק"ק קראון הייטס
במשך טו"ב שנים

השאיר אחריו דור ישרים חסידים
שלוחים ומחנכים ועוסקים בצ"צ

נפטר ערב שבת קדש

ל' ניסן א' דר"ח אייר ה'תש"פ

והובא למנוחות בו ביום אחרי חצות

ת' נ' צ' ב' ה'

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידיו

משפחות שגלוב, חיימסון, צייטלין, לייט,

אבוקסיס, ציפל, דרואין, ליבליך ולוליאן

שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל זיל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליב זיל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליב ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

דבר מלכות

3

הוראה מיוחדת מקביעות יום השבת בכ"ב אייר / משיח שי"פ בחוקותי ה'תשמ"ז

זמן הגאולה

8

מוכרחים לומר שהעולם איננו נורמלי... / הזמן הנוכחי באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

10

הצעה ובקשה נפשית לדבר מיוחד ובלתי רגיל / הוראות למעשה בפועל

ניצוצות של משיח

15

הגאולה יענה כבר והסוסים אינם רואים... / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

הגאולה ישנה כבר

הסוסים אינם רואים...

[.] והעיקר – שכל זה יהי' בזריזות, ויתירה מזה – שאין צורך ב"זריזות" (ששייך לומר רק בענין שצריך לבוא בעתיד, שיבוא באופן של זריזות), מכיון שכבר ישנה הגאולה בפועל, ונמצאים באמצע הענין, ועד לאמצע שהוא באופן של שלימות, ע"ד אמצע החודש, ש"קיימא סיהרא באשלמותא",

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בתכלית הזריזות, "לא עיכבן המקום כהרף עין", תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ בהו"ב, מבה"ח סיון ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

מה שישנם כאלו שאינם רואים זאת...

[.] ומה שישנם כאלו שאינם רואים זאת – הרי ידוע הפתגם שמחשבתו של הסוס אודות ה"תבן" אינה משנה את המציאות שאודותי' חושבים ה"חכמים" היושבים בעגלה... ואדרבה – תפקידם של ה"סוסים" לסייע ולהביא את החכמים למחוז חפצם, אלא שיש צורך להכות את הסוסים ("שמייסן די פערד") – ב"מקל נועם" כמובן, וכב' הגירסאות שבדבר: (א) להכות את הסוסים כדי שידעו שהם סוסים. (ב) להכות את הסוסים עד שתתבטל "סוסיותם" ("זיי זאלן ווערן אויס פערד"), וזאת – כאשר נמצאים במצב של נשמות בגופים! (משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשד"ח - בלתי מוגה)

תיכף ומיד ממש רואים שמשיח נמצא כבר בינינו

[.] "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", וכולם יחד נעשים מציאות אחת ד"קהל גדול", ועד למנין העשירי, ביחד עם השירה העשירית והפרה העשירית ("העשירי יהי' קודש"), ע"י "המלך המשיח מהרה יגלה אכיר" – שתיכף ומיד ממש רואים שמשיח נמצא כבר בינינו, וכאו"א מראה באצבעו ואומר "הנה זה (המלך המשיח וכבר) בא".

(משיחת ש"פ בהר-בחוקותי, מבה"ח סיון ה'תנשא"א - מוגה)

מוקדש לזכות

ורד שמחה בת שרה

להצלחה רבה בכל - בגשמיות וברוחניות. נדבת מהיטבאל יומות

הוראה מיוחדת מקביעות

יום השבת בכ"ב אייר

השבת הראשונה שבה לא ירד המן הי' בכ"ב אייר, ועליו כתוב "ראו כי ה' נתן לכם השבת", ובהמשך - אמירת משה שחלק מה"מן" ישרא "למשמרת לדורותיכם" ● בעמדנו בשבת כ"ב אייר יש ללמוד הוראה מהענינים המפורשים בתורה שישנם ביום זה ● כא"א צריך לידע שפרנסתו וכל צרכיו בבני חיי ומזוני רויחי נמשכים ע"י ה"דבר אחד לדור" מה' אחד ● כאשר יהודי רוצה שיהי' "דאלאי גלות" ו"משיח נאו" - עליו רק לחפוץ בכך באמת, וזה מקויים מיד בכועל ללא עיכוב זמן כלל, מאחר והענין כבר ישנו פה למטה, ויהודי צריך רק לגלות את זה! ● קטעים משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשמ"ו - בלתי מוגה תרגום חפשי

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"

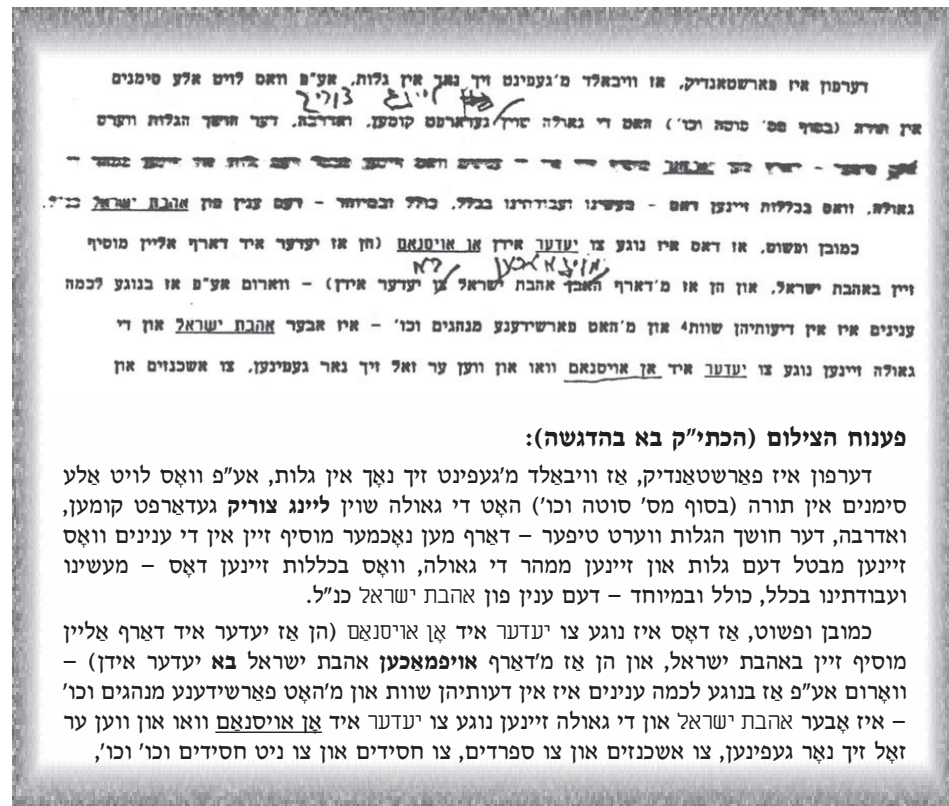
השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו גו"⁵, [וברש"י: "וירד להם מן בט"ז באייר ויום ראשון בשבת הי"י"⁶, וכך ירד המן "בבוקר בבוקר"⁷, עד ש"ויהי ביום השישי לקטו לחם משנה שני העומר לאחד", "כשמדדו את לקיטתם באהליהם מצאו כפלים שני העומר לאחד"⁸, "ויבואו גו' ויגידו למשה", "שאלוהו מה היום מיומים"⁸ .]. ומשה אמר להם "הוא אשר דבר ה' שבתון שבת קודש לה' מחר גו"⁹, "ויניחו אותו עד הבוקר כאשר צוה משה ולא הבאיש גו', ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת

א. בקביעות שנה זו חל כ"ב אייר ביום השבת - כפי שהי' בשנה הראשונה¹ בצאת בני ישראל מארץ מצרים².

אודות יום זה - שבת כ"ב אייר (בשנת יצי"מ) - ישנה פרשה שלימה בתורה (בפ' בשלח³) פרשת המן [. . .] ושם מסופר: "בחמשה עשר יום לחודש השני לצאתם מארץ מצרים" (שזה הי' ביום השבת) הגיעו בני ישראל לבקש אוכל (כיון ש"בו ביום כלתה החררה שהוציאו ממצרים והוצרכו למן"⁴), והקב"ה הבטיח אז "הנני ממטיר לכם לחם מן

(1) שו"ע אדה"ז או"ח סת"ל ס"א. סתצ"ד ס"א. משבת פז, ב.
(2) ע"ד תהלים קיד, א.
(3) טז, א ואילך.
(4) פרש"י שם, א.

(5) בשלח שם, ד.
(6) פרש"י שם, א. משבת פז, ב.
(7) בשלח שם, כא.
(8) שם, כב ובפרש"י.
(9) שם, כג.

פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

דערפון איז פארשטאנדיק, אז וויבאלד מ'געפינט זיך נאך אין גלות, אע"פ וואס לויט אלע סימנים אין תורה (בסוף מס' סוטה וכו') האט די גאולה שוין ליינג צוריק געדארפט קומען, ואדרבה, דער חושך הגלות ווערט טיפער - דארף מען נאכמער מוסיף זיין אין די ענינים וואס זיינען מבטל דעם גלות און זיינען ממחר די גאולה, וואס בכללות זיינען דאס - מעשינו ועבודתינו בכלל, כולל ובמיוחד - דעם ענין פון אהבת ישראל און די

כמובן ופשוט, אז דאס איז נוגע צו יעדער איד אן אויסנאם (הן אז יעדער איד דארף אליין מוסיף זיין באהבת ישראל, און הן אז מ'דארף אויפמאכען אהבת ישראל בא יעדער אידן) - וואָרעם אע"פ אז בנוגע לכמה ענינים איז אין דעותיהן שוות און מ'האט פארשידענע מנהגים וכו' - איז אָבער אהבת ישראל און די גאולה זיינען נוגע צו יעדער איד אן אויסנאם וואו און ווען ער זאל זיך נאך געפינען, צו אשכנזים און צו ספרדים, צו חסידים און צו ניט חסידים וכו' וכו',

ו"ראש המדברים" בהתוועדות זו יהי' - משיח צדקנו, שילמד תורה לכל העם (כולל האבות ומשה רבינו כו')²⁴ - "תורה חדשה מאתי תצא"²⁵, פנימיות התורה, ובאופן של רא"י²⁶,

ואז יהי' גם מנין בני' - התוכן דפ' במדבר - בתכלית השלימות, "מנין העשירי"²⁷, ע"י משיח צדקנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון"²⁸,

בעגלא דידן ממש.

(משיחת ש"פ בחוקותי ה'תשמ"ו - מוגה)

(24) רמב"ם שם ספ"ט. לקו"ת פ' צו יז, א. ובכ"מ.
(25) ויק"ד פ"ג, ג.
(26) לקו"ת שם. שער האמונה פ"ס. ועוד. ומעין זה - בלימוד הזהר, "חיבורא דילך", שהלשון הרגיל הוא (לא בגמרא שרגיל (משא"כ במקומות מתי מספר ממש) -
"תא שמע", (אלא) "תא חזי", תרגום של ראי' [. . .].
(27) ראה תנחומא תשא ט. במדב"ר פ"ב, יא. וש"נ.
זח"א רטב, א.
(28) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. וראה לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן אמר להם אתם ראו דבר ה'17, שמעו לא נאמר אלא ראו, בזה נתפרנסו אבותיכם, הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו."

עפ"ז רואים אנו את הענין המיוחד בתורה שהי' ביום השבת כ"ב אייר בשנה ההיא (שנת יציאת מצרים):

כיון שירידת המן היתה בט"ז באייר, "ויום ראשון בשבת הי" (כנ"ל), מובן שהשבת הראשונה שבה לא ירד המן – שאודותיו מדובר בפרשה – הי' בכ"ב אייר.

ועל שבת זו כתוב בפרשה – "ראו כי ה' נתן לכם השבת", ובהמשך לזה – "ויקראו בית ישראל את שמו מן", ואמירת משה שחלק מהמן ישאר "למשמרת לדורותיכם".

ב. כיון שצריכים לחיות עם הזמן¹⁷, עם התורה וההוראה של אותו הזמן – מובן שבעמדנו בכ"ב אייר, בקביעות כפי שהיתה בשנה ההיא שעלי' מדובר בפרשת המן – ביום השבת, יש ללמוד הוראה מהענינים המפורשים בתורה שישנם ביום זה, והוראה לכא"א מישראל, אפי' לבן חמש למקרא¹⁸ וכיו"ב [.] :

אחד מההוראות שלומדים מהציווי להשאיר את "צנצנת המן" "למשמרת לדורותיכם" – כדי להראות וללמד את בני ישראל ע"י השארת זכר גשמי מהמן, שהענין דהשפעת "לחם מן השמים" נמשך תמיד, "לדורותיכם" (לשון רבים), זאת-אומרת, שהקב"ה נותן להם את פרנסתם וכל צרכיהם במשך כל הדורות, ובכדי שהם תמיד ידעו זאת בדבר שבמוחש – לזה ישנה "צנצנת המן" בגשמיות, שמראה כיצד הקב"ה פרנס את בני' במדבר.

(17) ירמי' ב, לא.

(17*) ראה "היום יום" ב' חשון. ספר השיחות תש"ב ע' 29 ואילך. ועוד.

(18) אבות פ"ה מכ"ב.

היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה", [ופרש"י:] "היו רגילים לצאת וללקוט באו (בשחרית) לשאול אם נצא אם לאו, אמר להם את שבידכם אכלו, לערב חזרו לפניו ושאלוהו מהו לצאת, אמר להם שבת היום. ראה אותם דואגים שמה פסק המן ולא ירד עוד אמר להם היום לא תמצאוהו, מה ת"ל היום, היום לא תמצאוהו אבל מחר תמצאוהו"¹⁰.

אבל אעפ"כ "ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו"¹¹.

ובהמשך לזה כתובה פרשת השבת: "ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום הששי לחם יומים גו'", "ראו בעיניכם כי ה' בכבודו מזהיר אתכם על השבת שהרי נס נעשה בכל ערב שבת לתת לכם לחם יומים"¹². "וישבתו העם ביום השביעי"¹³.

לאחר-מכן כתוב¹⁴: "ויקראו בית ישראל את שמו מן [כמ"ש קודם ביום ראשון של ירידת המן¹⁵ (ט"ז אייר) "ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא"] והוא כזרע גד לבן וטעמו כצפחית בדבש".

"ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' מלא העומר ממנו למשמרת לדורותיכם למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים, ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם"¹⁶.

ופרש"י: "בימי ירמיהו כשהי' ירמיהו מוכיחם למה אין אתם עוסקים בתורה, והם אומרים נניח מלאכתנו ונעסוק בתורה מהיכן

(10) שם, כד-כה ובפרש"י.

(11) שם, כז.

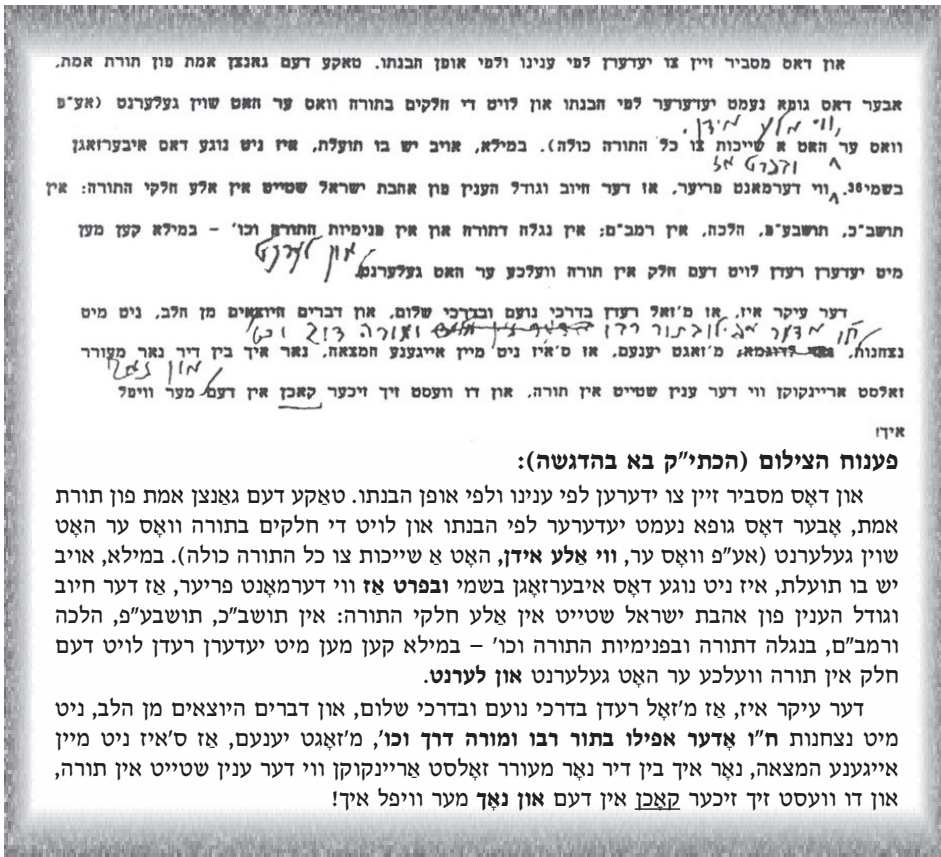
(12) שם, כט ובפרש"י.

(13) שם, ל.

(14) שם, לא.

(15) שם, טו.

(16) שם לב-לג.

פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

און דאָס מסביר זיין צו יעדערען לפי ענינו ולפי אופן הבנתו. טאָקע דעם גאַנצן אמת פון תורה אמת, אָבער דאָס גופא נעמט יעדערער לפי הבנתו און לויט די חלקים בתורה וואָס ער האָט שוין געלערנט (אע"פ וואָס ער, ווי אַלע אידן, האָט אַ שייכות צו כל התורה כולה). במילא, אויב יש בו תועלת, איז ניט נוגע דאָס איבערזאָגן וגודל הענין פון אהבת ישראל שטייט אין אַלע חלקי התורה: אין תושב"כ, תושבע"פ, הלכה, אין רמב"ם, אין נגלה דתורה און אין פנימיות התורה וכו' – במילא קען מען מיט יעדערען רעדן לויט דעם חלק אין תורה וועלכע ער האָט געלערנט.

דער עיקר איז, אַז מ'זאָל רעדן בדרכי נועם ובדרכי שלום, און דברים היוצאים מן הלב, ניט מיט נצחנות ח"ו אָדער אפילו בתור רבו ומורה דרך וכו', מ'זאָגט יענעם, אַז ס'איז ניט מיין אייגענע המצאה, נאָר איך בין דיר נאָר מעורר זאָלסט אריינקוקן ווי דער ענין שטייט אין תורה, און דו וועסט זיך זיכער קאַכן אין דעם און נאָך מער וויפל אידן!

הגלות,

ובפשטות – שתיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובפרט – שנמצאים עתה בסיומו של השבת, בסמיכות למוצאי ש"ק, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"¹⁸,

ואז, בבוא יום השבת הבעל"ט – תתקיים "התוועדות גדולה" דכל בני' ממש, "קהל גדול ושובו הנה"¹⁹,

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר"²⁰, ו"משה ואהרן עמהם"²¹, ורשב"י עמהם, וכל צדיקי ונשיאי ישראל, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – שהרי צדיקים (ועד ל"ועמך כולם צדיקים)²² קמים לתחי' מיד²³,

(18) סידור האריז"ל כוונת הבדלה ומו"ש. פרע"ח שער השבת ספכ"ד.
 (19) ירמי' לא, ז.
 (20) ישעיהו כ, יט.
 (21) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד – פסחים קיד, סע"ב.
 (22) ישעיה' ס, כא. וראה סנהדרין רפ"א. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ה.
 (23) ראה זח"א קמ, א.

להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל ענייני אהבת ישראל ואחדות ישראל.

ובמקומות אלו, אשר, מסיבות שונות קשה לעשות כל זה ביום השבת – יעשו זאת בימי החול, בר"ח סיון וכיו"ב (באופן המותר כו').

ב. בודאי יפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום,

[ומובן, שבנידון זה אין הכרח לומר את הדברים "בשם אומרים", כי אם, בסגנון שיביא תועלת יתירה בקיום הדברים בפועל ממש¹¹, ובפרט שאין זה דבר חידוש, אלא דברים המפורשים בתושב"כ ובתושבע"פ, ובמילא, כל מי שיתבונן בדבר – יבוא בעצמו למסקנא האמורה, ויעשה זאת סו"ס מפני שכך מצווהו שכלו הוא],

ויעסקו בזה ברוב מרץ חיות והתלהבות כו' (ופשיטא – לא באופן ד"מצות אנשים מלומדה"¹²), בהתחשב עם העובדה שזהו ענין נפשי בנוגע דבר מיוחד ובלתי רגיל כו' (ולכן, גם הדיבור עתה בענין זה הוא בזמן שלא ע"ד הרגיל – לא בסיומה של ההתוועדות, כרגיל בכגון-דא, אלא בהתחלת וראש ההתוועדות), מפני צורך השעה כו'.

ג. ובנוגע לפועל:

כדי שהפעולות בענין זה תהיינה בסדר מסודר ובהצלחה רבה – יש צורך להתחיל מבעוד מועד, החל מפירסום הענין בכל מקום ומקום, ועד לארגון פרטי הדברים בפועל ממש בכל מקום ומקום.

ולכן, מעוררים על כך ביום השבת, "מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹³ – כדי שינצלו את כל ימי השבוע (החל ממוצאי שבת) לעסוק בהכנות הדרושות לכך, באופן ד"כל יומא ויומא עביד עבידתי"¹⁴,

כלומר, הגישה הכללית צריכה להיות בדרכי נועם ובדרכי שלום ("דרכי שבת"), ובזה גופא – כל יום ויום לפי אופן עבודתו המיוחד, "דרכי נועם" מצד מידת החסד (יום ראשון), "דרכי נועם" מצד מידת הגבורה (יום שני), וכיו"ב בכל ששת ימי השבוע,

עד ליום השבת עצמו, ובפרט בזמן "דרעוא דרעוין" שבו – שאז יתאחדו כל המתאספים והמתוועדים די בכל אתר ואתר, "לאחדים כאחד"¹⁵,

שכן, אע"פ ש"זמן כניסת שבת . . הוא בכל מדינה ומדינה לפי זמן הימים והלילות שלה", ובמילא, ההתוועדויות שיתקיימו בכל מקום ומקום ובזמן דמנחת שבת לא יהיו למטה בכדור הארץ באותה שעה ממש – הרי מכיון ש"עת רצון שלמעלה" (תוצאה מאחדותם של ישראל) "הוא למעלה מגדר המקום והזמן"¹⁶, נמצא, שכל המתוועדים בכל המקומות יתאחדו לאחדים ממש.

ד. [. . .] ויה"ר שקבלת ההחלטה טובה (עוד לפני שיתחילו לעסוק בדבר בפועל ממש) תפעל תיכף ומיד את ה"שכר" השייך לפעולה של אהבת ישראל ואחדות ישראל¹⁷ – ביטול

(11) ראה לקו"ש ח"ב ע' 623 הע' 2.

(12) ישע"י כט, יג. וראה תניא פל"ט. תו"א ר"פ וראא.

לקו"ת אחרי כו, ד. ובכ"מ.

(13) ראה רמב"ם הל' שבת פכ"ד ה"ה. שו"ע אדה"ז שם סש"ו סי"ב.

(14) זח"א רה, סע"א. ח"ג צד, ריש ע"ב.

(15) לקו"ת ר"פ נציבים. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1141 ואילך.

(16) שו"ע אדה"ז או"ח הל' השכמת הבוקר ס"א ס"ח. וראה תורת חיים (לאדהאמ"צ) שמות שמת, ב ואילך.

(17) ראה תענית ח, ב. שו"ע או"ח הל' תענית סו"ס תקעא.

ועד כדי כך, שכאשר בני ישראל שאלו בימי ירמיהו "מהיכן נתפרנס" – "הוציא להם צנצנת המן, אמר להם אתם ראו דבר ה' וגו'".

ומכך מובן, שכאשר נמצאים ביום השבת כ"ב אייר שבה הי' הציווי ד"למשמרת לדורותיכם" – מודגשת עוד יותר הוראה זו, שלבני ישראל יש בכח לקבל את פרנסתם מלמעלה באופן ד"לחם מן השמים".

ג. גודל ההפלאה שבזה תובן בהקדים גודל העילוי של המן, "לחם מן השמים" (שנשאר לתמיד "למשמרת לדורותיכם"):

במשך ארבעים שנה שהיו בני ישראל במדבר, אזי ללא הבט על-כך שהיו ב"מדבר", הם אכלו והתפרנסו ב"לחם מן השמים", שהי' אמנם "לחם" אך ביחד עם זה ירד "דבר יום ביומו" ונמשך "מן השמים" (מהאורות העליונים שישנם בהמן), והתלבש במזון גשמי¹⁹ שנעשה דם ובשר כבשרם של בני ישראל ונתן להם כחות.

עד – כמובא בספרים²⁰ – שהם ברכו על ה"מן" ברכה לפני "המוציא לחם מן השמים" (וכיו"ב), ולכולי עלמא – הם ברכו על ה"מן" ברכה לאחר' ברכת "הזן", כמארז"ל²¹ "משה תקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם המן", שכדי לברך ברכת "הזן" זקוקים לא רק למאכל גשמי, אלא גם שהי' כשיעור²². וזה מדגיש עוד יותר שה"לחם מן השמים" הי' מאכל גשמי שהי' בו שיעור ("עשירית האיפה"²³) ונעשה "דם ובשר כבשרו" שעליו עשו ברכה.

(19) ראה תו"א פט, א.

(20) ראה ס' מאמר שבתות ה' (להרמ"ע מפאנו) ח"ב בתחלתו. ס' חסידים (הוצאת מק"נ) ס' תתת"מ. זח"ב סב, ב ובאוה"ח שם מהרמ"ק. שד"ח כללים אות כ כלל ק. נפש חי (להר"ר מרגליות) לאו"ח סר"ד סי"ג. תו"ש ח"ד בסופו.

(21) ברכות מח, ב.

(22) רמב"ם הל' ברכות רפ"א. ועוד.

(23) בשלח שם, לו. וראה לקו"ש חכ"ו 103.

וה"לחם מן השמים" שירד לבני ישראל במשך ארבעים שנה במדבר פרנסם בכל צרכיהם, כמבואר במדחז"ל²⁴ שהמן הי' בו מכל מיני מטעמים והי' כל אחד מישראל טועם כל מה שהי' רוצה כו', אף דבר לא הי' אומר בפיו אלא חושב בלבו לומר מה שנפשו מתאוה הי' הקב"ה עושה רצונו והי' טועם טעם מה שהי' מתאוה".

וה"מן" כלל בתוכו לא רק את הצרכים המוכרחים לקיום האדם – לחם, "לחם לבב אנוש יסעד"²⁵, כשמו "לחם מן השמים", אלא גם דברים של תענוג, כמ"ש שהמן הי' "כצפחיים בדבש", שזהו בפשטות ענין של תענוג.

ונוסף לזה כך מובן גם ממדרשי חז"ל הנ"ל "שהי' בו מכל מיני מטעמים והי' כל אחד מישראל טועם כל מה שהי' רוצה כו'", היינו, שהמן כלל גם טעמים של דברי תענוג.

ד. [. . .] ועפ"ז ניתוסף ביאור מדוע דוקא ה"מן" נשאר "למשמרת לדורותיכם", אע"פ שלבני ישראל הי' במדבר גם את "בארה של מרים" וענני הכבוד, ואדרבה – ענני הכבוד היו עוד לפני ה"מן" (מיד לאחר' יצי"מ (בט"ו ניסן), משא"כ ירידת המן החלה בט"ז אייר):

משום שדוקא ה"מן" כולל בתוכו את כל צרכי האדם (מה שלא מצינו בענני הכבוד ובבארה של מרים), "הי' בו מכל מיני מטעמים והי' כל אחד מישראל טועם כל מה שהי' רוצה כו'", הן דברים המוכרחים והן דברים של תענוג, כנ"ל.

ועפ"ז ישנו גם ביאור מדוע ירידת המן במיוחד היתה בזכות משה רבינו²⁶

– למרות שגם ענני הכבוד אשר היו

(24) שמו"ר פכ"ה, ג. מדרש תהלים כג. וראה יומא עה, סע"א. פרש"י בהעלותך יא, ה. שם, ח.

(25) תהלים קד, טו.

(26) תענית ט, א. וראה מכילתא פרשתנו טז, לה.

ועוד.

בזכות אהרן, ובארה של מרים שהיתה בזכות מרים²⁷ (כשמה), גם נתקיימו בזכות משה, כמוכח מכך שלאחרי הסתלקות אהרן ומרים "חזרו שניהם בזכות משה"²⁷, מכיון שגם בחייהם היו שניהם בזכות משה (וכדלקמן) – מאחר ש"דבר אחד לדור ואין שני דברין לדור"²⁸, וכל צרכי העם, "מרובין צרכי עמך"²⁹, צריכים לבוא ע"י ה"דבר אחד"³⁰, שהוא ממשך אותם מה' אחד ע"פ הוראת התורה אחת. ובדור משה – ה' הוא ה"דבר אחד", שדרכו ועל-ידו היו צריכים לבוא כל ההשפעות וההשפכות.

עד שאפילו בשר, שמשו (משה) אמת ותורתו אמת³¹ שאל "מאין לי בשר"³², זאת-אומרת שלמשה באמת לא היתה שום שייכות עם בשר – אעפ"כ גם זה ה' צריך להמשך לבני ישראל על ידו³⁰, אלא שזה גופא יכול להיות ע"י ממוצעים – השבעים זקנים, אבל גם הם מקבלים את הכח לזה ממשו רבינו, "ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם"³³. ועד"ז בנוגע לענני הכבוד ובארה של מרים: גם השפעות אלו הוצרכו להמשך לבני ישראל ע"י משה רבינו, ה"דבר אחד", אבל זה גופא יכול להיות ע"י ממוצעים, שמשו בחר באחיו או באחותו שיהיו הממוצעים שעל-ידם יגיעו ענני הכבוד והבאר לבני".

(27) תענית ומכילתא שם.
 (28) סנהדרין ח, א. פרש"י וילך לא, ז.
 (29) ע"פ ברכות כט, ב. פיוט בתפלת נעילה דיוהכ"פ. ועוד.
 (30) בכ"ז – ראה לקו"ת בהעלותך לא, ד. לג, ב. ד"ה צאינה וראינה תר"ס. סה"מ קונטרסים ח"ב שלג, ב. ועוד.
 (31) ב"ב ע"ד, א. סנהדרין קי, סע"א ובמדב"ר פ"ח, – כגירסת הבבלי והכלי יקר קרח טז, לד. וכ"ה בתנחומא קרח יא.
 (32) בהעלותך יא, ג.
 (33) שם, יז.

ולכן היתה ירידת ה"מן" בזכות משה עצמו (ללא ממוצעים), כי ה"מן" כולל ריבוי צרכי האדם ("ה' בו מכל מיני מטעמים כו"), הן צרכים המוכרחים והן דברים של תענוג, עד גם ל"אבנים טובות ומרגליות"³⁴ – עשירות, שצריכים להמשך לבני ישראל ע"י ה"דבר אחד".

ה. מכך ישנו לימוד והוראה בכל דור ודור עד לדורנו זה:

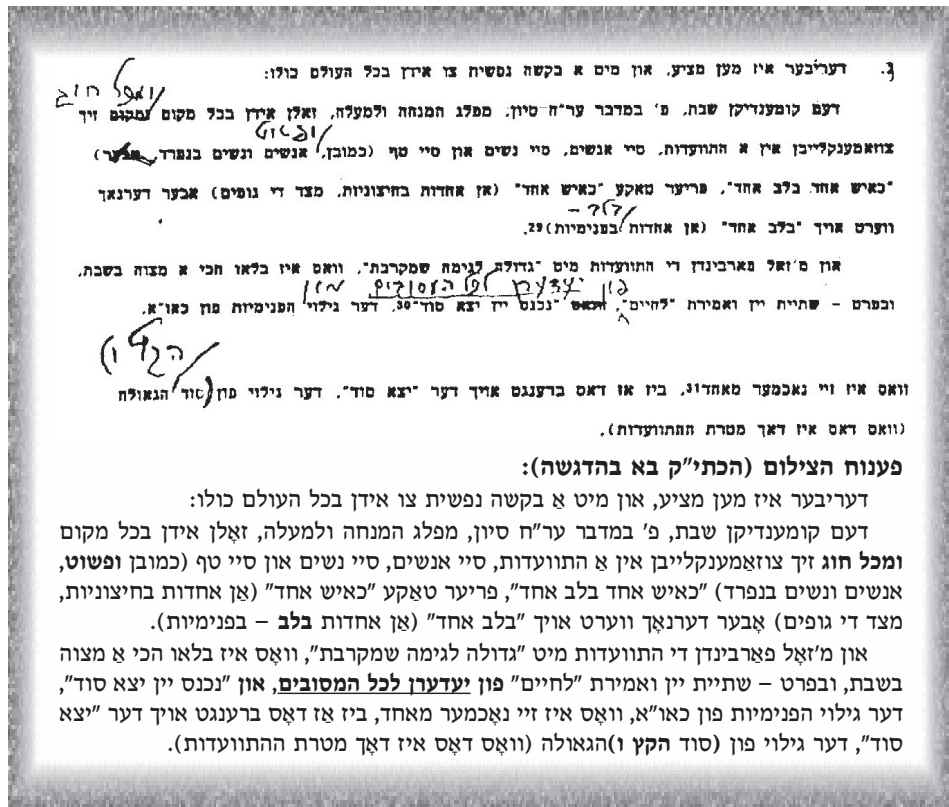
כאו"א צריך לידע שפרנסתו וכל צרכיו בבני חיי ומזוני רויחי נמשכים ע"י ה"דבר אחד לדור" מה' אחד; זה גופא יכול להמשך ע"י ממוצעים של מלאכים, מזלות ובני אדם, אבל הכל מגיע בכחו של ה"דבר אחד לדור".

[. .] ומכך מובן הלימוד שישנו לכל הדורות מה"מן" שבו נאמר הציווי "למשמרת לדורותיכם", ובפרט בעמדנו בשבת כ"ב אייר שבה נאמר ציווי זה:

לכל יהודי יש בכח לקבל ע"י ה"דבר אחד לדור" – את פרנסתו ואת כל צרכיו בבני חיי ומזוני רויחי באופן ד"לחם מן השמים", הן דברים המוכרחים לקיום האדם, והן דברים של תענוג.

ויתירה מזו: מקבלים את כל הענינים שרק רוצים ("ה' בו ב"מן") מכל מיני מטעמים וה' כל אחד מישראל טועם כל מה שה' רוצה כו', אף דבר לא ה' אומר בפיו אלא חושב בלבו לומר מה שנפשו מתאוה ה' הקב"ה עושה רצונו וה' טועם טעם מה שה' מתאוה"), ולא זקוקים להמתין עד שיהי' נמשך מלמעלה אלא זה ישנו כבר למטה, וצריכים רק לגלות זאת עי"ז שירצו זאת באמת, והרי רצונו האמיתי של יהודי הוא רצון הבורא (כפס"ד הרמב"ם³⁵)!

(34) כמובא קודם לכן בהשיחה מהגמרא (יומא עה, סע"א) ש"ירדו להם לישראל אבנים טובות ומרגליות".
 (35) ה' גירושין ספ"ב.

פענוח הצילום (הכתי"ק בא בהדגשה):

דעריבער איז מען מציע, און מיט א בקשה נפשית צו אידן בכל העולם כולו:
 דעם קומענדיקן שבת, פ' במדבר ער"ח סיון, מפלג המנחה ולמעלה, זאלן אידן בכל מקום
 ומכל חוג זיך צוזאמענקלייבן אין א התוועדות, סיי אנשים, סיי נשים און סיי טף (כמובן ופשוט,
 אנשים ונשים בנפרד) "כאיש אחד בלב אחד", פריער טאקע "כאיש אחד" (אן אחדות בחיצוניות,
 מצד די גופים) אבער דערנאך ווערט אויך "בלב אחד" (אן אחדות בלב – בפנימיות).
 און מ'זאל פארבינדן די התוועדות מיט "גדולה לגימה שמקרבת", וואס איז בלאו הכי א מצוה
 בשבת, ובפרט – שתיית יין ואמירת "לחיים" פון יעדערן לכל המסובים, און "נכנס יין יצא סוד",
 דער גילוי הפנימיות פון כאו"א, וואס איז זיי נאכמער מאחד, ביז אז דאס ברענגט אויך דער "יצא
 סוד", דער גילוי פון (סוד הקץ ו) הגאולה (וואס דאס איז דאך מטרת התוועדות).

הגלות, ובדרך ממילא מתבטל גם (המסובב) הגלות.

[ולעהי: בנוגע לתוכן הדברים אודות אהבת ישראל ואחדות ישראל – הרי "אין כל השכלים והדעות שוות, ואין שכל אדם זה מתפעל ומתעורר ממה שמתפעל שכל חברו"⁹, יש כאלו שיתפעלו יותר מביאור בנגלה דתורה, וישנם כאלו שיתפעלו יותר מביאור בפנימיות התורה, ולכן, יש למצוא את הביאורים והאותיות המתאימים לכל מקום וחוג לפי ענינו; אמנם, לכל לראש יש להדגיש את תוכן ונקודת הענין, באופן השייך לכאו"א מישראל, גם למי שרוצה ללמוד "כל התורה כולה (של אהבת ישראל) על רגל אחת" – כדברי הלל¹⁰ (כמענה לנכרי שאמר לו "גייירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת"): "דעלך⁵ סני לחברך לא תעביד ("ואהבת לרעך כמוך") זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא!"]

ועוד ועיקר – ש"איש את רעהו יעזורו", לעודד איש את רעהו (ואשה את רעותה)

(9) לשון אדה"ז בהקדמתו לספר התניא.
 (10) להעיר ש"הלכה כב"ה (ועאכ"כ הלל עצמו) . . .
 עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן" (עירובין יג, ב) – תכלית השלימות ד"נהגו כבוד זה לזה" (גם בנוגע לדברי תורה, תורת אמת).
 מפני שנוחין ועלובין היו, ושונין דבריהן ודברי ב"ש, ולא

הצעה ובקשה נפשית לדבר מיוחד ובלתי רגיל

לשיחה זו צירפנו שלשה צילומים נדירים (מוקטנים) מההגהה הראשונה של
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על השיחה כפי שהונחה באידיש
(נדפסה בלקו"ש חכ"ז ע' 297)

א. [.] יום השבת הבעל"ט, ש"ק פ' במדבר, מברכים החודש וער"ח סיון, הוא הזמן הכי מתאים להדגשת אחדותם של ישראל.

לאור כל האמור לעיל – באה ההצעה והבקשה דלקמן, בקשה נפשית:

ביום השבת הבעל"ט, ש"ק פ' במדבר, מבה"ח וער"ח סיון, בעלות המנחה¹ (שאז מתחיל כבר ענין האחדות דר"ח סיון (כנ"ל ס"ד)) – יתאספו בכל מקום ומקום רבים מישראל, אנשים ונשים וטף, "בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"², "שבת אחים גם יחד", להתוועדות רעים, עד לסעודה כפשוטה³ ("גדולה לגימה שמקרבת") – אנשים לחוד ונשים לחוד (כמובן וגם פשוט),

שבה ידברו דברי-תורה בכלל, ובמיוחד – בעניני ישראל ואחדות ישראל⁴,

– החל מהמפורש בתשב"כ: "ואהבת לרעך כמוך", וכן בתושבע"פ: "רבי עקיבא אומר זה כלל גדול בתורה", ויתירה מזה: "זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא"⁵, וכן פרטי הדברים בספר "משנה תורה" להרמב"ם⁶, ספר "הלכות הלכות"⁷, הלכה למעשה, עד לביאור רבינו הזקן בספר התניא⁸ בגודל מעלת והפלאות הענין דאהבת ישראל, ועד"ז בספריהם של כו"כ מגדולי ישראל שנתקבלו בכל תפוצות ישראל –

כולל – ההדגשה שבדבר, שההוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל מבטלת את סיבת

(1) להעיר מהשייכות דתפלת מנחה לגאולה – שבעלות המנחה נענה אליה הנביא (ברכות ו, ב), מבשר הגאולה. ועאכ"כ מנחת שבת, "ענת רצון" – שלימות התענוג דשבת ("דעו דרעוין") – מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (המשך תרס"ו ע' תקמב).

(2) ל' הכתוב – בא י, ט.

(3) להעיר שבסעודת שבת כשלעצמה מודגשת אחדותם של ישראל – שגם עם הארץ, אשר, בימי החול פירותיו "דמאיי", אימת שבת עליו ואינו משקר, ולכן, יכולים הכל לאכול משולחנו וסעודתו (ירושלמי דמאי רפ"ד. רמב"ם הל' מעשר רפ"ב).

(4) שהרי אע"פ שבכל עניני התורה מודגש ענין

האחדות – "תורה אחת" שניתנה מ"ה' אחד" ל"גוי אחד בארץ" – מ"מ, מודגש הדבר ביותר בענינים שתוכנם הו"ע האחדות, ע"ד "כל העוסק בתורת כו' כאילו הקריב כו'" (מנחות בסופה). ולהעיר גם מסיפור הזהר (הע' 16) שהפעולה דידידת גשמים (הכולל כל הברכות) היתה ע"י אמירת תורה על הפסוק "שבת אחים גם יחד" דוקא – פסוק שתוכנו הו"ע היחוד והאחדות.

(5) שבת לא, א.

(6) הל' דעות פ"ו ה"ג. וראה הל' אבל רפ"ד.

(7) ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד.

(8) פרק לב. וראה סהמ"צ להצ"צ מצות אהבת ישראל.

וראה קונטרס אהבת ישראל. וש"נ.

כולל גם את הענין שהזמן גרמא – שכאשר יהודי רוצה שיהי "דאלאי גלות" ו"משיח נא" – עליו רק לחפוץ בכך באמת, וזה מקויים מיד בפועל ללא עיכוב זמן כלל (ואין צורך לחכות אפי' "עד מהרה ירוץ דברו"³⁶), מאחר והענין כבר ישנו פה למטה, ויהודי צריך רק לגלות את זה!

ו. ואפילו כאשר נמצאים בזמן הגלות, עאכ"כ לאחר חורבן בית ראשון כשגנזו את "צנצנת המן" (יחד עם שאר הדברים³⁷), וצריכים להגיע לאמונה שהיכן-שהוא ישנה במציאות "צנצנת המן" הגנוזה משום שלא רואים זאת בגלוי (כפי שהי' בימי ירמיהו וכיו"ב),

אעפ"כ יש לידע, שהיות ונצטוינו בתורה להשאיר את המן "למשמרת לדורותיכם", לכן גם עכשיו נמצאת "צנצנת המן" בגשמיות העולם (בדיוק כפי שהי' לאחר שפסק המן לירד בסוף הארבעים שנה כשבני ישראל נכנסו לארץ נושבת), וזה נותן כח בגשמיות העולם שכאו"א יקבל את כל פרנסתו וכל צרכיו באופן של "לחם מן השמים", והגילוי של זה תלוי רק ברצונו האמיתי.

ואדרבה, זה שהיום אי אפשר לראות בגלוי את "צנצנת המן" שהיא "למשמרת לדורותיכם" – צריך עוד יותר למהר את הזמן שבו יקויים הציווי בתורה ד"למשמרת לדורותיכם" בגלוי – בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו,

ובאופן ד"ואולך אתכם קוממיות"³⁸ – "בקומה זקופה" (כמ"ש בפרשתנו³⁹), ע"ד "ובני ישראל יוצאים ביד רמה"⁴⁰ "כימי צאתך

(36) תהלים קמז, טו.

(37) יומא נב, ב. וש"נ.

(38) פרשתנו כו, יג.

(39) שם בפרש"י.

(40) בשלח יד, ח.

מארץ מצרים⁴¹, ע"י משה רבינו – "גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁴², כשם שמשה הוא ה"דבר אחד לדור" שמעמיד לבני ישראל את כל צרכיהם, והוא שאמר את הציווי שהמן ישאר "למשמרת לדורותיכם" [כשם שהוא נתן לבני ישראל את כל התורה כולה, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע כו"⁴³ ומכך זה הגיע לכל בני ישראל עד סוף כל הדורות] כך גם בנוגע ל"גואל אחרון" של גלות זו האחרונה.

ולזה זקוקים רק – בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁴ – "לצחצח את הכפתורים של בגדי השרד", המדים של "צבאות ה'", זאת-אומרת, צריכים רק שרצונם הגלוי של בני ישראל יהי כרצון הבורא, ורצון הבורא שתבוא כבר הגאולה, וכל זמן שהיא עדיין לא באה הוא (הבורא) מתאבל כביכול על הגלות⁴⁵.

וכאשר בני ישראל רוצים בגלוי את הגאולה, הרי רצונם מקויים מיד (כפי שהי' ב"מן", כנ"ל), ו"כל צבאות ה'"⁴⁶ יוצאים מהגלות, "כימי צאתך מארמ"צ", שאז נקראו בני ישראל בפעם הראשונה בשם "צבאות ה'", ש"יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים"⁴⁶, ו"ביד רמה",

והולכים כולם לארצנו הקדושה, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"⁴⁷, ו"ירחיב ה' אלקיך את גבולך"⁴⁸, בעגלא דידן ממש. ■

(41) מיכה ז, טו.

(42) ראה שמ"ר פ"ב, ד. ד. זח"א רנג, א. וראה לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"נ.

(43) אבות בתחילתו.

(44) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט (שיחות קודש אדמו"ר מוהרי"צ תר"פ-ת"ש (כפ"ח תשמ"א) ע' 95).

(45) ראה סוכה נב, ב.

(46) בא יב, מא.

(47) עקב יא, יב.

(48) ראה יב, כ. וראה שופטים יט, ח.

מוכרחים לומר שהעולם איננו נורמלי...

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

הרי נאמר¹ "ועמך כולם צדיקים", ואם-כן, כשכל בני ישראל נאספים יחדיו, נעשים כולם לצדיק אחד גדול, "מיוחד שבעדרו"².

וכאשר הם גוזרים ומכריזים כולם ביחד בגלוי ובקול רם שמיח יבוא "נא" - באנגלית וגם בשפות אחרות, עד ללה"ק ובינתיים גם באידיש [שזו השפה בה השתמשו הבעש"ט ורבותינו נשיאינו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, לאמירת תורה, קבלה וחסידות, כפי שכתוב באגה"ק³] - בודאי שהקב"ה מקיים את הגזירה, "ותגזור אומר ויקם לך"⁴ - שמיח יבוא "נא", ו"מיד הן נגאלין"⁵.

וכידוע הסיפור עם הצ"צ, שהתייצב באסיפה בפעטערבורג עם שרי המלוכה, ודיבר לפניו בתוקף ובחריפות מתוך מסירות נפש. וכששאלו אותו אח"כ - הרי יש לו עדת חסידים, וכיצד יכול להתייצב כך במס"נ? ענה: שתי תשובות בדבר, בסגנון הש"ס - תירוץ ו"איבעית אימא": (א) יש את הבנים. (ב) כאשר כל היהודים יחליטו ויתאספו כולם יחדיו - הם יכולים לפעול הכל!

ועד"ז בענינו: כאשר כל היהודים באים יחד ונעשים צדיק אחד גדול, וגוזרים ומכריזים שמיח יבוא תיכף ומיד - ודאי שזה נפעל בפועל למטה מעשרה טפחים,

והולכים ביחד עם מיח צדקינו לארץ ישראל, ושם גופא בירושלים, ושם גופא בביהמ"ק,

והגויים יביאו אותם לשם "כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור"⁶, ויקויים "והיו מלכים אומניק ושרותיהם מיניקותי"⁷.

ואזי יהי העולם נורמלי, לא כפי שהוא עכשיו, כדמוכח מזה גופא שמיח עדיין לא בא - ביאת מיח צדקנו זה דבר נורמלי, ומכיון שמיח עדיין לא בא מוכרחים לומר שהעולם איננו נורמלי -

אזי דבר זה יתבטל ומיח יבוא בפועל, בגאולה האמיתית והשלימה, בקרוב ממש ובעגלא דידן.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ בחזקתי ה'תשמ"א - בלתי מוגה)

(1) ישע' ס, כא.
(2) יומא לד, ב.
(3) סכ"ה (קמא, א). וראה לקו"ש חכ"א ע' 446
ואילך.

(4) איוב כב, כח.
(5) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
(6) ישע' ס, כ.
(7) שם מט, כג.

להתבונן ולצייר לעצמו את מצב הגאולה

כדי שיהודי יוכל לעבוד עבודתו בלימוד התורה וקיום המצוות כדבעי, צריך להיות מעמד ומצב של מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, שמחה וטוב לבב כו', כמ"ש הרמב"ם בנוגע ליעודים הגשמיים שבתורה (כולל היעודים שבפרשתנו) ש"הבטיחנו בתורה. . שיסיר ממנו כל הדברים המונעים אותנו מלעשותה. . וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה, כגון שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב, כדי. . (ש)נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצוה כו", וממשיך, "ומפני זה נתאו כל ישראל. . לימות המשיח, כדי שינחו ממלכות שאינן מניחות להן לעסוק בתורה ובמצוות כהוגן, וימצאו להם מרגוע וירבו בחכמה כו".

ואעפ"כ, גם כאשר נמצאים בזמן הגלות, "מדבר העמים", ויש דברים המבלבלים כו' לעסוק בתומ"צ כהוגן - בכחו וביכלתו של יהודי לפעול על עצמו שמצב הגלות לא יפריע לו לשלימות העבודה בתומ"צ - עי"ז שמתבונן ומצייר לעצמו את מצב הגאולה שזוכים אל' תיכף ומיד ממש, שאז, נעשה בהרגש נפשו מצב שהוא מעין ודוגמת מצב הגאולה.

[וע"ד המדובר כמ"פ שהענין ד"תורתו אומנתו" שייך אצל כאו"א מישראל - שבמשך הזמן שקובע לתורה מצייר לעצמו שאין שום דבר בעולמו מלבד התורה].

וכפי שרואים במוחש בטבע בני-אדם, שרגש השמחה והתענוג בגלל מאורע שמתרחש במשך זמן מסויים ביום, פועל על היום כולו, גם על התחלת היום, לפני בוא המאורע, בידעו שעומד להתרחש תיכף מאורע המשמח.

(משיחת ש"פ בהו"ב, מבה"ח סיון ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסת, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו